

наукового гуманітарного дискурсу як пошук нових технологій підготовки вчителя ХХІ століття, спроможного своєю професійною діяльністю та життєвою позицією активно впливати на процес укорінення культури і духовності в суспільстві.

Література

1. Гадамер Г.Г. Актуальность прекрасного. – М.: Искусство, 1991. – С. 266-336.
2. Ильенков Э.В. Философия и культура. – М.: Политгиздат, 1991. – 464 с.
3. Каратыгина М.И. Теория музыкальных культур мира в творчестве Дж. К. Михайлова // Вопросы философии. – 1999. – № 9. – С. 106-109.
4. Лосев А.Ф. Основной вопрос философии музыки // Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М.: Политгиздат, 1991. – С. 315-335.
5. Лосев А.Ф. Строеие художественного мироощущения // Лосев А.Ф. Форма – Стиль – Выражение. – М.: Мысль, 1995. – С. 297-320.
6. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: Монографія / За заг. ред. І.А. Зязюна. – К.: Наукова думка, 2003. – 262 с.
7. Янарас Христос. Нерозривна філософія: Нариси вступу до філософії / Пер. з новогрецької А. Чердаклі та Н. Кивменко. – К.: Основи, 2000. – 314 с.

АМАТОРСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КОЛЕКТИВ – ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.

Шевченко І.Л.

Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка.

Анотація. В статті розглядаються засади діяльності аматорських студентських колективів майбутніх вчителів музики як одна з форм організації художньо-творчої діяльності студентів у процесі фахової підготовки.

Ключові слова. мистецтво, музика, творча діяльність, студенти.

Анотация: Шевченко И.Л. Любительский студенческий коллектив – форма организации художественно-творческой деятельности будущего учителя музыки. В статье рассматриваются основы деятельности любительских студенческих коллективов будущих учителей музыки как одна из форм организации художественно-творческой деятельности студентов в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова. искусство, музыка, творческая деятельность, студенты.

Annotation: Shevchenko I.L. Amateur student's collective - the form of the organization of art - creative activity of the future teacher of music. In articles bases of activity of amateur student's collectives of the future teachers of music as one of forms of the organizations of art - creative activity of students are considered during vocational training.

Key words. art, music, creative activity, students

Постановка проблеми. Успішна діяльність учителя музики неможлива без стійкого інтересу до професії, до мистецтва, без творчого пошуку, самовдосконалення, бажання працювати з дітьми. Формування зазначених

наукового гуманітарного дискурсу як пошук нових технологій підготовки вчителя ХХІ століття, спроможного своєю професійною діяльністю та життєвою позицією активно впливати на процес укорінення культури і духовності в суспільстві.

Література

1. Гадамер Г.Г. Актуальность прекрасного. – М.: Искусство, 1991. – С. 266-336.
2. Ильенков Э.В. Философия и культура. – М.: Политгиздат, 1991. – 464 с.
3. Каратыгина М.И. Теория музыкальных культур мира в творчестве Дж. К. Михайлова // Вопросы философии. – 1999. – № 9. – С. 106-109.
4. Лосев А.Ф. Основной вопрос философии музыки // Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М.: Политгиздат, 1991. – С. 315-335.
5. Лосев А.Ф. Строеие художественного мироощущения // Лосев А.Ф. Форма – Стиль – Выражение. – М.: Мысль, 1995. – С. 297-320.
6. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: Монографія / За заг. ред. І.А. Зязюна. – К.: Наукова думка, 2003. – 262 с.
7. Янарас Христос. Нерозривна філософія: Нариси вступу до філософії / Пер. з новогрецької А. Чердаклі та Н. Кивменко. – К.: Основи, 2000. – 314 с.

АМАТОРСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КОЛЕКТИВ – ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.

Шевченко І.Л.

Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка.

Анотація. В статті розглядаються засади діяльності аматорських студентських колективів майбутніх вчителів музики як одна з форм організації художньо-творчої діяльності студентів у процесі фахової підготовки.

Ключові слова. мистецтво, музика, творча діяльність, студенти.

Анотация: Шевченко И.Л. Любительский студенческий коллектив – форма организации художественно-творческой деятельности будущего учителя музыки. В статье рассматриваются основы деятельности любительских студенческих коллективов будущих учителей музыки как одна из форм организации художественно-творческой деятельности студентов в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова. искусство, музыка, творческая деятельность, студенты.

Annotation: Shevchenko I.L. Amateur student's collective - the form of the organization of art - creative activity of the future teacher of music. In articles bases of activity of amateur student's collectives of the future teachers of music as one of forms of the organizations of art - creative activity of students are considered during vocational training.

Key words. art, music, creative activity, students

Постановка проблеми. Успішна діяльність учителя музики неможлива без стійкого інтересу до професії, до мистецтва, без творчого пошуку, самовдосконалення, бажання працювати з дітьми. Формування зазначених

якостей особистості повинно відбуватися на студентській лаві як під час навчання, так і в поза навчальній діяльності. Цьому сприяє участь студентів у самодіяльних музичних колективах як одній із форм організації художньо-творчої діяльності майбутнього вчителя музики.

На початку XXI століття окреслилися принципово нові риси світової цивілізації, пов'язані з процесами глобалізації, функціонуванням інформаційних технологій, створенням умов для розвитку інтелектуально-творчих особистісних сил. Одним із векторів цього процесу є зростання ролі людини як творця соціального світу і як архітектора свого індивідуального життєвого проекту.

Сьогодні соціальний обов'язок молоді людини виявляється в її здатності до творчого засвоєння цінностей культури, до постійного культурного самовдосконалення, до свідомого переборювання внутрішньої душевної інерції. В. Андрущенко слушно зауважив, що людина повинна замислитися над своїм життям і навчитися володіти собою в ім'я культурного саморозвитку [1]. Адже справжня культура набувається тільки за умови власної активності, прагнення постійно вбирати джерела духовного життя. Як стверджує І. Бех, "ціннісна система людини розуміється як складно побудований регулятор людської життєдіяльності, який відображає в своїй структурній організації і змісті особливості об'єктивної дійсності, що охоплює і зовнішній для людини світ, і саме людину в усіх її об'єктивних характеристиках" [2, 17].

Формулювання цілей статті. За даними сучасних наукових досліджень, модель особистості майбутнього складається не тільки з рівня знань, умінь і навичок, що дозволяють повноцінно включитися в різноманітні сфери діяльності, а й, насамперед, з рівня вихованості, який визначається системою світоглядних якостей, що створюють фундамент менталітету та духовності особистості й ґрунтуються не лише на практичних знаннях, але й на вірі у трансцендентні закони буття, а також рівня особистісно-орієнтованої діяльності, коріння якої сягає усвідомлення цінності суб'єктивного досвіду людини [3, 529].

Результати дослідження. Важливу роль у формуванні та розвитку духовності в людині відіграє художня культура, зокрема мистецтво. А. Маслоу стверджує: якщо сучасна дійсність вимагає орієнтації на гуманістичні завдання освіти, на необхідність молодого покоління якомога активніше просуватися до актуалізації своїх потенцій, то єдиний існуючий сьогодні вид освіти, що містить хоча б слабкий натяк на ці завдання – художня освіта [4, 101 – 102]. Невербальне виховання, здійснюване за допомогою мистецтва, лежить в основі нового типу освіти і виховання, який сприяє становленню нової людини, названої Гераклітовою, тобто такої, яка не боїться змін, знаходиться в постійному русі, мужньої, самостійної, творчої, здатної довіряти собі та імпровізувати. Акцент зміщується з творчого продукту, технічних нововведень, естетичних об'єктів як результатів діяльності на творчий процес, творчу настанову, творчу особистість. Таким чином, мистецтво, справляючи комплексний всебічний вплив на студентів, сприяє, на думку К. Платонова, розвитку морально-етичних та інтелектуальних почуттів, гуманістичного світогляду, творчої діяльності.

Проблема творчої діяльності та взагалі творчості стає останнім часом усе більш актуальною. Творчість уже не вважається прерогативою окремих особистостей, пов'язаною з талантом чи геніальністю, а визначається природною формою проживання людиною свого життя.

Як специфічний вид діяльності, творчість поряд з новизною характеризується прогресивністю. Природа творчого діяння – творення, народження нового, того, що сприяє розвитку людини і суспільства. Справжня творчість гуманна за своєю природою, оскільки вона призводить до розвитку і саморозвитку особистості і, відповідно, культури суспільства. Такий підхід до суті творчості узгоджується з ідеями гуманістичної педагогіки, з розвитком особистості, культури суспільства.

Творча діяльність учителя музики пов'язана з творчою природою як мистецтва, так і педагогічного процесу. Як один із видів мистецтва, музика узагальнює багатовіковий людський досвід духовно-емоційного ставлення до

світу і є унікальним засобом творчого розвитку особистості. “Вона є мистецтвом, яке має найбільшу силу емоційного впливу на людину... Ніяке інше мистецтво не втручається з такою власною силою в емоційний світ людини, як це робить музика” [5, 9].

Музика впливає на людину ззовні, але розмовляє з її внутрішнім світом. Ось чому беззаперечним є зауваження О. Рудницької стосовно того, що, незважаючи на однакове звернення до всіх, хто слухає, кожен сприймає її по-своєму, індивідуально: сприймаючий музичне повідомлення спирається на існуючі у власному досвіді думки, враження, переконання та прагнення. Саме від особливостей внутрішнього світу залежить характер емоційної реакції на музику, швидкість та адекватність реагування на запропоноване питання або завдання, якість та результативність його виконання. Музика вимагає особистісного відкриття, прояву активності у власній життєдіяльності та прагнення до вершин досконалості. Водночас вона пробуджує емоції, почуття, звертається до найпотемніших куточків внутрішнього світу, запрошуючи до порозуміння з самим собою та з оточуючим світом.

Важливу роль у музично-педагогічній діяльності виконують вроджені здібності, особистісні якості, але їх потрібно розкрити, збагатити професійним досвідом. Варто також мати відповідні знання у фаховій галузі, володіти вміннями та навичками, що набуваються в щоденній праці. Разом з тим, будь який етап роботи музиканта вимагає окреслення власної точки зору на те питання, яке вирішується в цей момент. Внаслідок цього в структурі творчої особистості майбутнього фахівця мистецького профілю з'являються важливі новоутворення: культурно-гуманістична спрямованість особистості, готовність до педагогічної діяльності, художньо-естетична компетентність, які не можуть бути сформовані лише в рамках навчального процесу. Професійне становлення майбутнього вчителя музики відбувається також і в позанавчальній діяльності, яка повинна забезпечити не тільки набуття майбутніми фахівцями спеціальних знань, умінь і навичок, які відповідають характеру педагогічної професії, але й

розвиток у студентів особистісних якостей, зумовлених специфікою педагогічної праці.

Внаслідок творчого характеру й специфіки професії позанавчальна діяльність майбутнього вчителя музики часто є прямим продовженням навчального процесу і в цьому розумінні є не менш важливою, чим навчання. Творчий характер професії музиканта передбачає ініціативність, самостійність студентів, а також індивідуалізацію позанавчальної діяльності, яка не завжди може контролюватися й скеровуватися зовнішнім педагогічним впливом. Специфічним змістом позанавчальної діяльності є також інтеріоризація – засвоєння зовнішніх для особистості норм і цінностей національної й світової культури взагалі й музичної культури зокрема й перетворення їх у внутрішні потреби, мотиви, інтереси, цінності й принципи.

Провідним напрямком позанавчальної діяльності є художньо-естетична діяльність, основним мотивом якої є прагнення студентів повніше реалізувати свій творчий потенціал. В спільній творчій діяльності студенти набувають умінь співпрацювати, довіряти один одному, нести відповідальність за результати виконання певної справи, мають можливість розкритися як творча особистість, скоригувати свої негативні і розвинути позитивні риси. Музичне мистецтво сприяє самоактуалізації особистісного та професійного досвіду, формує естетично-ціннісні орієнтації, забезпечує взаєморозуміння, узгодженість поведінки, вчинків, виховання соціально значущих загальних та професійних рис характеру майбутнього фахівця.

Професійно-педагогічна діяльність учителя музики передбачає використання переважно колективних форм організації навчально-виховного процесу під час проведення музичних занять і в позаурочній мистецькій роботі. Через специфіку професії вчитель-музикант постійно виступає керівником гурту дітей, різних за віковими, статевими, психологічними ознаками, з різними музичними здібностями і підготовкою. Тому участь молоді в художній творчості пов'язана з орієнтацією на колектив як центр спілкування з питань

музичного мистецтва, що об'єднує молодих людей за спільними цілями та інтересами, за основними видами діяльності.

Високі вимоги колективу сприяють самовизначенню студента стосовно майбутньої професії, розвитку самосвідомості, прагненню вдосконалювати свої особистісні якості. Особистісний характер контактів молодих людей, багатство мови, яка використовується, емоційне сприйняття інформації благодійно впливає на соціально-педагогічну ефективність міжособистісного спілкування, під час якого відбувається інтенсивний обмін думками, оцінками питань, пов'язаних з поточними творчими процесами, обговорюються концертні програми, репертуар, плани наступної роботи тощо. Таким чином, створюється сприятливе культурне середовище, пов'язане з художньою творчістю однодумців.

Діяльність студентського музичного колективу базується на активному музикуванні його учасників, тобто на безпосередній музичній практиці, що значно посилює активність ставлення до мистецтва і розкриває "можливість для проникнення в суть музичного твору, в природу і логіку мови музики" [6, 57]. Сислове осягнення музичного твору передбачає аналіз художньої інформації, пізнання авторської думки, спрямовує на адекватність розуміння мистецтва, активізуючи пізнавальні процеси. Музично-творча діяльність, вважає Г.Вільсон, постає джерелом позитивних переживань та засобом, що допомагає виплеснути емоційну напругу, пристрасть, муку, що не знаходять реалізації у буденних відносинах з оточуючим світом [7, 97]. Музика постає мовою невербальної комунікації, сприяє взаємному позитивному психоемоційному зараженню учасників, їх емпатійному співпереживанню, взаємопідтримці.

Оскільки діяльність студентського музичного колективу відбувається в позанавчальний час, такий колектив створюється виключно на добровільних засадах. В основі його функціонування – особисте бажання та зацікавленість учасників, що породжують певну специфіку відносин. Організувати роботу такого колективу лише вольовими зусиллями неможливо. Тільки позитивне особисте ставлення, інтерес до музичних занять можуть бути тим джерелом

енергії, що забезпечують успішну діяльність студентського музичного колективу. Тож керівнику слід намагатися, щоб позитивні емоційні переживання (настрої, почуття, пристрасті, радість від зустрічі з мистецтвом) супроводжували музичну діяльність учасників колективу, впливаючи на особисте ставлення до неї, щоб мета і зміст музично-навчальної діяльності були внутрішньо сприйняті її учасниками, набули для них особистісного смислу.

Відповідно, одним із головних завдань керівника є формування в учасників колективу інтересу до мистецтва та стійкої потреби в музичних заняттях через включення їх в активну, емоційно забарвлену музично-творчу діяльність. Така діяльність забезпечується шляхом підбору цікавих, різноманітних творчих завдань, які спонукають учасників колективу до самостійних активних роздумів, особистого ставлення до музичних творів.

Особливої уваги вимагає розгляд творчого аспекту музичних занять, адже музичне навчання і виховання має спрямовуватись на формування творчої особистості. Досліджуючи проблематику творчості, український психолог В.Роменець звертає увагу на те, що саме у творчості відбувається формування людини і саме через творчість стає можливим вияв її неповторної індивідуальності [8, 412]. Суб'єктивний, особистісний аспект творчості, орієнтований на власне "Я", пронизує всі види музичної діяльності, оскільки жодну інформацію у галузі мистецтва не можна розкрити без залучення до самостійного образного відчуття, прояву фантазії, асоціативного мислення, співпереживання. В музичній діяльності втілюється вільне оперування всім емоційним і образним запасом особистого досвіду. За словами Б.Теплова, всі музично-слухові уявлення людини за своєю природою є творчою діяльністю, оскільки вони – не пряме повторення образів сприйняття, а результат їх певної переробки й узагальнення [9, 98]. В музичній діяльності творчість проявляється не тільки у створенні нових мелодій пісень, інструментальних творів на основі отриманих знань, а й у переживанні почуттів натхнення, окрилення, захоплення від діяльності, готовності помічати й формулювати альтернативи, імпровізувати тощо. Цей стан не завжди завершується відповідним результатом

у вигляді продукту творчості, але він є необхідним для формування “Я-концепції”, розвитку фантазії, самостійних оцінних суджень. Саме такий стан властивий результатам творчого самовираження особистості, що доповнює опановані знання та уміння багатством внутрішніх переживань.

Свобода творчого самовираження не виключає групової дисципліни учасників колективу, яка передбачає певні конкретні зв'язки та відносини, що забезпечують організацію взаємних дій, спрямованих на реалізацію спільної мети колективної діяльності. Колективне виконання музичного твору вимагає особливого взаєморозуміння, емпатійного відчуття учасників виконання, їх співпереживання, співтворчості. Єдність дій, потреб, настроїв не виникають стихійно, а формуються через безпосередній вплив керівника – організатора, координатора та натхненника індивідуальних дій. Основу педагогічного впливу становлять діалогові відносини, реалізація яких спрямована на використання різноманітних засобів спонукання учасників колективу до усвідомлення себе не пасивним об'єктом освіти, а її суб'єктом.

Саме завдяки діалоговим відносинам учасники колективу можуть досягнути більш високого рівня самостійності, ініціативи та здатності творчо мислити, емоційно реагувати та захоплюватися власною музичною інтерпретацією.

М.Бахтін зауважував, що чужі свідомості не можна спостерігати, з ними можна тільки діалогічно спілкуватися [10]. В цьому криється внутрішньодіалогова активність суб'єкта художньої діяльності, результати якої проявляються як у власній інтерпретації мистецького твору, так і в здатності розуміти інших партнерів спілкування.

Відповідно, М.Каган вважає, що серед усіх видів мистецтва діалогова структура спілкування найяскравіше моделюється музикою [11, 152]. Тож колективна музична діяльність не ізолює учасників один від одного, а навпаки, вимагає співпраці, взаємодопомоги, взаєморозуміння, співпереживання. Тому керівнику мистецького колективу важливо виховувати в учасників почуття партнерства, причетності до спільної діяльності, взаємовідповідальності.

Висновки. Таким чином, розглянуті особливості колективної музичної діяльності студентів в позанавчальний час підпорядковуються таким **основним принципам** керівництва студентським музичним колективом:

- використання різнобічного впливу музики на особистість;
- стимулювання потреби в музичних заняттях;
- стимулювання творчої активності;
- діалогічної взаємодії та полілогу.

Ці принципи узгоджуються з ідеями гуманістичної педагогіки, особистісно зорієнтованого виховання, оскільки сприяють розвитку і саморозвитку особистості майбутнього фахівця і, відповідно, культури суспільства.

Успішна діяльність учителя музики неможлива без стійкого інтересу до професії, до мистецтва, без творчого пошуку, самовдосконалення, бажання працювати з дітьми. Емоційно-захоплене ставлення особистості до музики має поєднуватися з розвитком відповідних знань і умінь, музичних та педагогічних здібностей, комплекс яких реалізується через активну творчу позицію, бажання розкривати своє особистісне бачення мистецького твору, намагання активізувати музично-творчу діяльність вихованців, створюючи атмосферу взаєморозуміння на основі діалогу та полілогу, відчувати внутрішній світ учнів та стимулювати їх творче самовираження. Формування зазначених якостей повинно відбуватися на студентській лаві як під час навчання, так і в позанавчальній діяльності. Цьому сприяє участь студентів в аматорських музичних колективах як одній із форм організації художньо-творчої діяльності майбутнього вчителя музики.

Література.

1. Андрущенко В., Михайченко М. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій в 2-х тт. – Т. 1 – 2. – К., 1993.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. – К.: ЗМН, 1998.
3. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века. – М.: Наука, 1998.
4. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы // Пер. с англ. Под общей редакцией Г.А.Базля. А.Н.Киричука, Д.А.Леонтьева. – М.: Смысл, 1999.
5. Арчажникова Л.Г. Профессия – учитель музыки. – М.: Просвещение, 1984.
6. Щолокова О.П. Основы профессиональной художньо-эстетической подготовки будущего учителя. – К.: УДП, 1996.
7. Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / Пер. с англ. – М.: "Когито-Центр", 2001.
8. Киричук О., Раменець В. Основы психологии. – К.: Либідь, 1996.

9. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей // Избр. труды: В 2-х тт. – Т.1. – М.: Педагогика, 1985.
10. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986.
11. Казан М.С. Мир общения: Проблемы межсубъективных отношений. – М.: Политиздат, 1988.

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Шви Цзюнь-бо,

Інститут мистецтв НПУ імені М.П.Драгоманова

Анотація. У статті висвітлюються нові вимоги до підготовки майбутнього вчителя музики в системі вищої освіти. Розглядається сутність та структура мистецької компетентності вчителя музики, особливості її формування у процесі навчання гри на фортепіано.

Ключові слова: мистецька компетентність, майбутній вчитель музики, навчання гри на фортепіано, система вищої освіти.

Аннотация. Шви Цзюнь-бо, Сущность и структура компетентности в искусстве будущего учителя музыки. В статье раскрываются новые требования к подготовке будущего учителя музыки в системе высшего образования. Рассматривается сущность и структура художественной компетентности учителя музыки, особенности ее формирования в процессе обучения игре на фортепиано.

Ключевые слова: художественная компетентность, будущий учитель музыки, обучение игре на фортепиано, система высшего образования.

Annotation. Shitzi Dzyun-bo. The essence and structure of competence art of a future music teacher. The article covers new requirements to training of future music teacher in the system of higher education. The article highlights the essence and structure of competence art of future music teacher, peculiarities of its formation in the process of training the fortepiano playing.

Key words: competence art, future music teacher, training the fortepiano playing, system of higher education.

Постановка проблеми. Розвиток музично-педагогічної освіти на сучасному етапі вимагає спрямування змісту навчання майбутніх вчителів музики на формування їх мистецької компетентності. Саме компетентнісний підхід в сучасній освіті, зокрема музично-педагогічній, стрімко набуває значущості, оскільки передбачає створення суспільно відкритої педагогічної моделі підготовки фахівців, що поряд із пізнавальною основою включає цілий ряд аспектів їх професійного становлення, таких, як розвиток соціально-особистісної мотивації до навчання, формування загальної та фахової культури, розширення спеціального досвіду, актуалізація необхідних для продуктивного виконання майбутньої діяльності особистісних якостей тощо.

Аналіз досліджень та публікацій. Слід зазначити, що поняття «компетентність» (від лат. *compro* – відповідаю певним вимогам) у науковий обіг професійної педагогіки увійшло з початку 90-х років. Більшість сучасних

9. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей // Избр. труды: В 2-х тт. – Т.1. – М.: Педагогика, 1985.
10. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986.
11. Казан М.С. Мир общения: Проблемы межсубъективных отношений. – М.: Политиздат, 1988.

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Шви Цзюнь-бо,

Інститут мистецтв НПУ імені М.П.Драгоманова

Анотація. У статті висвітлюються нові вимоги до підготовки майбутнього вчителя музики в системі вищої освіти. Розглядається сутність та структура мистецької компетентності вчителя музики, особливості її формування у процесі навчання гри на фортепіано.

Ключові слова: мистецька компетентність, майбутній вчитель музики, навчання гри на фортепіано, система вищої освіти.

Аннотация. Шви Цзюнь-бо, Сущность и структура компетентности в искусстве будущего учителя музыки. В статье раскрываются новые требования к подготовке будущего учителя музыки в системе высшего образования. Рассматривается сущность и структура художественной компетентности учителя музыки, особенности ее формирования в процессе обучения игре на фортепиано.

Ключевые слова: художественная компетентность, будущий учитель музыки, обучение игре на фортепиано, система высшего образования.

Annotation. Shitzi Dzyun-bo. The essence and structure of competence art of a future music teacher. The article covers new requirements to training of future music teacher in the system of higher education. The article highlights the essence and structure of competence art of future music teacher, peculiarities of its formation in the process of training the fortepiano playing.

Key words: competence art, future music teacher, training the fortepiano playing, system of higher education.

Постановка проблеми. Розвиток музично-педагогічної освіти на сучасному етапі вимагає спрямування змісту навчання майбутніх вчителів музики на формування їх мистецької компетентності. Саме компетентнісний підхід в сучасній освіті, зокрема музично-педагогічній, стрімко набуває значущості, оскільки передбачає створення суспільно відкритої педагогічної моделі підготовки фахівців, що поряд із пізнавальною основою включає цілий ряд аспектів їх професійного становлення, таких, як розвиток соціально-особистісної мотивації до навчання, формування загальної та фахової культури, розширення спеціального досвіду, актуалізація необхідних для продуктивного виконання майбутньої діяльності особистісних якостей тощо.

Аналіз досліджень та публікацій. Слід зазначити, що поняття «компетентність» (від лат. *compro* – відповідаю певним вимогам) у науковий обіг професійної педагогіки увійшло з початку 90-х років. Більшість сучасних

дослідників (Н.Авдєєва, Н.Бібік, З.Зеєр, В.Краєвський, О.Пометун, А.Хуторський та ін.) розглядають «компетентність» як певний освітній результат, що є комплексом знань, умінь і ставлень фахівця, які набуваються під час навчання і дозволяють йому успішно вирішувати професійні завдання [1; 2; 3; 5; 7]. За одностайною думкою педагогів-науковців і вчителів-практиків, запровадження компетентнісного підходу в освіті є одним із дієвих шляхів модернізації освіти і означає «переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі, розгляд цього результату з погляду затребуваності в суспільстві» [2, 47], забезпечення спроможності випускника ВНЗ відповідати запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання професійних проблем, а отже застосовувати результати навчальної діяльності в майбутній роботі.

Аналіз наукової літератури свідчить про наявність значного досвіду з формування професійної компетентності фахівців педагогічного профілю. Разом з тим, на сьогодні залишаються невизначеними питання сутності і змісту мистецької компетентності вчителів музики, що потребує спеціальних досліджень із врахуванням багатомірності та специфічних особливостей професії педагога-музиканта. Відсутність ґрунтовних досліджень з методики формування мистецької компетентності майбутніх вчителів музики спричиняють такі вади практичного навчання студентів, як розповсюдження музичного авторитаризму з боку викладачів, обмежене використання мистецьких узагальнень на уроках, перекося в бік поточних вказівок тощо.

Мега статті – окреслити сутність та змістовні засади мистецької компетентності майбутніх вчителів музики, визначити її структурні компоненти та шляхи формування у процесі навчання гри на фортепіано.

Отримані результати. Звісно, компетентнісна парадигма у мистецькій освіті має кардинально інноваційний характер. Компетентнісний підхід трансформує традиційні орієнтири музично-педагогічної освіти набуття знань, умінь, навичок різного рівня узагальненості. Відмінність від нинішніх підходів полягає в тому, що формування їх набуває більш системного характеру, а

результати процесу навчання є передбачуваними, орієнтованими на продуктивне виконання майбутньої професійної діяльності, не тільки на набуття і засвоєння знань, виконавських умінь і розвиток творчих якостей у галузі мистецтва, а і на вироблення здатності до їх критичного і самокритичного переосмислення, оцінювання, творчого застосування. Не абстрагована мистецька обізнаність, а практичне творче використання власних мистецьких досягнень, формування загальної і фахової культури мають становити мету навчальних зусиль нинішнього студентства. Традиційна установка на «передачу» від вчителя знань, умінь, навичок має рішуче поступитися процесам самовдосконалення, саморозвитку, самоосвіти, самовиявлення і самореалізації у майбутній професійній діяльності, музичній творчості. Тільки тоді можна буде розраховувати на фахівця, який в умовах ринкової економіки зможе запропонувати суспільству не тільки власні знання та певний досвід, а передусім здатність до виконання певних функцій.

Формування мистецької компетентності майбутнього вчителя музики, що передбачає цілий комплекс знань, виконавських умінь, особистісне ставлення до мистецтва, розвинену мотивацію до професійного зростання та багато інших аспектів, потребує чіткого визначення її сутності та специфічних особливостей.

У нашому дослідженні мистецька компетентність майбутніх вчителів музики розглядається як системна, інтегрована здатність особистості, що виявляється в усвідомленні музики як явища суспільного життя, засвоєнні основних її закономірностей, стилів і жанрів, оволодінні засобами втілення художніх образів у виконавстві, у застосуванні музики в художньо-виховній роботі зі школярами. Мистецька компетентність майбутніх учителів музики передбачає єдність, синтез: знань з історії і теорії мистецтва, зокрема музичного; художньо-творчих умінь у галузі музичного виконавства; особистісних характеристик (здібності, ціннісні орієнтації, риси характеру); досвіду практичної діяльності, що дозволяє майбутньому фахівцю успішно здійснювати в змінних соціокультурних умовах професійні функції; здатності

самостійно розвивати і реалізовувати набутий в процесі навчання фаховий потенціал.

Мистецька компетентність майбутнього вчителя музики – поняття широке, багатоскладове, поєднує багатоаспектність впливів музичного мистецтва на особистість та педагогічну проекцію набутих студентом культурологічних, музичних знань та виконавських вмінь під час навчання. Тож, структура мистецької компетентності майбутнього вчителя музики включає пізнавально-оцінний, інтерпретаційно-творчий, професійно-проективний компоненти.

Пізнавально-оцінний компонент мистецької компетентності стосується здатності студентів до набуття знань в галузі мистецтва і передбачає розвинений інтерес до художньо-пізнавальної діяльності; широку ерудованість в системі національної і світової художньої культури; особистісне ставлення до музичного мистецтва; вибірковість уподобань, здатність до естетичного оцінювання і впровадження кращих зразків музичного мистецтва у професійну діяльність; обізнаність і практичне володіння музично-виконавським репертуаром; вміння аналізувати та самокритичність до власної музичної діяльності. *Інтерпретаційно-творчий компонент* мистецької компетентності передбачає спроможність майбутнього педагога до самостійної виконавської і словесної інтерпретації музичних образів; здатність до усвідомлення об'єктивного змісту музичного твору і втілення власних думок і почуттів у музичному виконавстві; аргументованість вираження власного ставлення до музики. *Професійно-проективний компонент* мистецької компетентності майбутнього вчителя музики включає вироблення у студентів професійних орієнтирів, спрямування мистецької підготовленості в русло майбутньої практичної діяльності.

Означена структура мистецької компетентності майбутнього вчителя музики передбачає широке коло педагогічних завдань її формування із залученням всього циклу художніх дисциплін ВНЗ. Важливим аспектом формування мистецької компетентності студентів музично-педагогічних факультетів є навчання гри на фортепіано, оскільки в опануванні виконавського

фортепіанного репертуару зосереджено набуття та використання студентами як теоретичних положень, так і практичних навичок, досвіду музичної діяльності. Отже, фортепіанна підготовка студентів мистецьких освітніх закладів синтезує розвиток зазначених компонентів, постаючи важливим аспектом формування мистецької компетентності майбутнього вчителя музики.

Так, формування пізнавально-оцінного компоненту мистецької компетенції здійснюється через розвиток когнітивних, рефлексивних процесів шляхом набуття знань в галузі фортепіанного виконавства у тісному зв'язку з культурологічним розвитком студента. При вивченні кожного конкретного фортепіанного твору студент має чітко орієнтуватися у стильових особливостях його виконання, усвідомити історичні передумови і виконавські традиції його написання, розуміти творче кредо автора, об'єктивні закономірності звучання та внести особистісне відчуття відтворення музики.

Розвиток інтерпретаційно-творчого компоненту мистецької компетентності охоплює набуття студентом художньо-виконавських умінь та навичок у процесі навчання гри на фортепіано, а також спроможності до вербального узагальнення образного змісту музики, до діалогового спілкування з творами мистецтва, втілення власних думок та почуттів у музичному виконавстві. Коначе важливо орієнтувати студента на творчий пошук власної інтерпретації, втілення свого «Я» у музичному виконавстві, що ґрунтується на глибоких знаннях з теорії та історії музики і виконавського мистецтва.

Формування професійно-проективного компоненту передбачає вироблення у студентів власних професійних орієнтирів під час виконавської підготовки; рефлексивне усвідомлення різнобічних виховних впливів музики на особистість та післядії музичних творів, що поєднує евристичне з гедоністичним (тобто, пізнання з насолодою); вибір оптимальних педагогічних засобів вивчення; проектування майбутньої педагогічної діяльності загалом. Професійно-проективний компонент є надзвичайно важливою складовою мистецької компетентності майбутнього вчителя музики, оскільки надає навчальній діяльності студента професійного спрямування, орієнтує на

осмислення педагогічних ситуацій та вирішення майбутніх педагогічних завдань.

Висновки та подальший напрямок дослідження. Таким чином, формування мистецької компетентності майбутнього вчителя музики у процесі фортепіанної підготовки передбачає розвиток означених компонентів у динамічній єдності на основі використання особистісно-індивідуального підходу до кожного студента. Завданням викладача постає забезпечення такої організації процесу формування мистецької компетентності, при якій характер набуття знань та вмінь відповідає психологічній організації студента. Індивідуалізація навчання потребує спеціального конструювання дидактичного матеріалу та репертуарних вимог, визначення типу діалогічного спілкування між викладачем і студентом та оптимальних методів його забезпечення, розробки індивідуальних форм контролю за розвитком особистісних якостей вихованців, таких, як становлення естетичних ідеалів, художніх смаків, творчих потреб, розвитку музичних здібностей, виконавської надійності тощо. Тож, формування мистецької компетентності – процес багатограний і тривалий, однак є необхідним у професійному становленні майбутніх вчителів музики, оскільки орієнтує їх на самостійну мистецьку педагогічну діяльність.

Література

1. Авдеева Н. *Ключевые компетенции – новая парадигма и результаты образования* // Педагогика. – 2003. – № 5. – С. 34 – 39.
2. Бибік Н.М. *Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування* // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Під заг. ред. О.В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – С. 47 – 62.
3. Зеер Э.Ф., Павлова А.М., Сыманюк Э.Э. *Модернизация профессионального образования: компетентностный подход.* – М.: Московский психолого-социальный институт, 2005.
4. Орлов В.Ф. *Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія.* – К.: Наукова думка, 2003.
5. Пометун О.І. *Теорія та практика послідовності реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн* // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Під заг. ред. О.В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – С. 16 – 25.
6. Рудницька О.П. *Основи викладання мистецьких дисциплін.* – К.: АПН України, 1998.
7. Хуторской А.В. *Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному?* – М.: ВЛАДОС-ПРЕС, 2005.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ОСОБИСТОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Шиловцева Н.В., Іноземцева С.В., Чен Н.В.
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.

Анотація. Стаття присвячена розвитку художньо-творчих навичок і умінь студентів, формуванню їх мистецького світогляду. Особлива увага приділена можливостям мистецтва як основи формування художнього світогляду студентів.

Ключові слова. Педагогічна професія, образотворче мистецтво, творчість, особистість.

Annotation. Shilovtseva N.V., Inozemtseva S.V., Chen N.V. Развитие творческих особенностей у студентов художественно-графического факультета. Статья посвящена развитию художественно-творческих навыков и умений студентов, формированию их художественного мировоззрения. Особенное внимание посвящается возможностям искусства как основы формирования художественного мировоззрения студентов.

Ключевые слова. Педагогическая профессия, изобразительное искусство, творчество, личность

Annotation. Shilovtseva N.V., Inozemtseva S.V., Chen N.V. Development of creative features in students artly - graphic faculty. The article is devoted to artistic development of students, especially to forming of its artistic outlook. Special attention is paid to abilities of art as the basis of forming of artistic outlook of students.

Key words. Pedagogical trade, the fine arts, creativity, the person

Постановка проблеми. Ускладнення вимог, що пред'являються сьогодні до вчительської професії, обумовлює пошуки шляхів і засобів підвищення рівня професіоналізму випускників педагогічного університету. Останнім часом у підготовці майбутніх вчителів усе більше уваги приділяється їхній особистості, інтелектуальній, духовній і емоційній сферам, збагаченню моральних та естетичних засад.

Аналіз досліджень і публікацій. Відомі навчально-методичні посібники з фахових дисциплін мистецького напрямку таких авторів, як Г.В. Смірнов, М.М. Ростовцев, М.Г. Козлов, Г.В. Беда, В.С. Кузін, О.М. Серов та ін.

Мета роботи. Виявити напрямки роботи викладача зі студентами під час підготовки художників-педагогів в процесі створення сприятливої творчої атмосфери навчання.

Україна у третьому тисячолітті переживає значні соціально-економічні зрушення. Вони зумовлюють реформування діяльності усіх соціальних інститутів суспільства. Провідним завданням цих інституцій має стати піднесення людини як найвищої цінності, розвиток її інтелекту, творчих можливостей. На розв'язання цих завдань спрямовані державні документи -

Закон України "Про освіту", Державна національна програма "Освіта", концепція національного виховання, Закон України "Про вищу освіту".

Якщо ми звернемося до тлумачного словника, то побачимо, що терміни "здатний", "обдарований", "талановитий", вживаються як синоніми і відображають рівень здатності. При визначенні поняття "талант" підкреслюється його існування з народження. Тобто "талант" – це природні здібності, які дані Богом. Обдарованість – це стан таланту, ступінь його вираженості. Тому обдарованість потрібно розвивати.

Державні завдання щодо розвитку інтелекту та творчості викладачі факультету пристосовують до особливостей навчання майбутніх художників-педагогів. При цьому вони враховують, що існує декілька типів інтелектуальної обдарованості – це:

- раціональний, який проявляється у нахилі до абстрактного мислення. Такий нахил є необхідним для вчених, політиків, економістів, суспільних діячів;
- образно-художній. Його особливістю є мислення образами, конструкціями, моделями. Саме на цей тип обдарованості наші викладачі спираються під час проведення практичних занять та інших форм навчального процесу з дисциплін "Прикладна графіка", "Графічні матеріали", "Основи художнього конструювання та моделювання одягу", "Теоретичні основи дизайну".

Розвиток професійної майстерності здійснюється на практичних заняттях з профільних дисциплін. На спецкурсі "Техніка та технологія олійного живопису" студенти працюють у міських залах художнього та історичного музеїв, де займаються копіюванням живописних робіт видатних майстрів минулого. Студенти другого курсу роблять замальовки інтер'єру та екстер'єру будинку українського академіка живопису Г.С.Самокіша, вивчають будівлі архітектора Бекетова. На п'ятому курсі опановуються розробки композиційних схем робіт видатних майстрів живопису різних стилів.

Творчість у найвищому розумінні включає фактор непередбаченості, новизни. Це втілюється в підготовці спеціалістів-дизайнерів. У жовтні 2000 р. було створено театр моди "Арт-Фойє", щорічно дівчата беруть

участь у конкурсах, фестивалях ("Паром" – 2000 – 2006 роки, "Сезони моди - погляд у майбутнє", "Печерські каштани" – 2004 – 2006 роки, "Весна – мода - краса" – щорічний огляд студентських театрів мод). Авангардна колекція українського костюму "Слобожанка" демонструвалась у Києві (зараз ця колекція використовується ансамблем "Чарівна").

Процес творчого розвитку студентів ми бачимо у реалізації його вищого "Я" у художній та дизайнерській діяльності, де проявляється властиве їм цілісне відношення до сучасної реальності. Практичний вихід такого стану ми бачимо на тематичних оглядах та виставках студентських робіт у холах університету, міжнародному форумі "Дизайн - освіта" (який відбувся у Академії дизайну та мистецтв), екологічній акції "Чорнобиль – біль всієї землі", Міжнародному бієнале графічного дизайну "IV блок" (де роботи студента IV курсу Чжоу Чена були включені до каталогу виставки).

Одним з елементів таланту та обдарованості є уява – це здатність бачити сутність предметів, їх природну логіку. Механізмом уяви є створення нового реального образу. Цей процес здійснюється під час підготовки курсових та дипломних проектів. Ніколи на факультеті старшокурснику не нав'язувалася тема дипломного проекту. Вона завжди органічно впливала з його інтересів, творчих пошуків. Частина тем дипломних робіт кожного року пов'язана з вивченням Слобожанського краю, його місцевих здобутків.

Важливим показником формування творчої особистості, на наш погляд, є ті заклади освіти і культури, де працюють наші випускники.

Викладачі факультету під час роботи зі студентами використовують креативний підхід до розвитку їхньої творчості. На заняттях студенти повинні давати не тільки однозначні відповіді на проблеми, а й творчо їх обґрунтовувати, знаходити раціональні рішення. Більш того, освітянський процес має бути орієнтованим на розвиток особистості, художнього смаку, професійних навичок. Цей процес відбувається за допомогою фахівців з таких гуманітарних дисциплін – історія сучасного світу, історія України, педагогіка, психологія, іноземна мова та інших. Вони виводять наших талановитих

художників, дизайнерів та графіків з рівня професіоналів-ремісників на рівень професіоналів-майстрів, які будуть створювати прекрасне, дбати про національне і культурне вираження себе в мистецтві.

Отримані результати. Творчий потенціал особистості студента реалізується за такими напрямками: своєчасне виявлення інтелектуальних, моральних і психічних якостей особистості; розвиток мотиваційної сфери особистості, моделювання ситуацій і засобів спілкування для розвитку професійної спрямованості та культури життєдіяльності студентів.

Висновки. Для подальшого розвитку творчої особистості на факультеті необхідно:

- по-перше, посилити роботу в напрямку розробки та накопичення матеріалів для подальшої комп'ютеризації навчального процесу і створення електронних посібників з дисциплін художнього циклу. Зараз 60% наукової та освітньої інформації світу існує в електронній формі. Наше завдання – залучити студента до цього інформаційного середовища, де він зможе забезпечити власні інформаційні потреби (частково ми можемо не здійснювати, бо ректорат виділив комп'ютерний клас для факультету. Але залишився останній крок – підключення до мережі Інтернет).

- по-друге, у зв'язку з модернізацією вищої освіти і втіленням Болонського процесу доцільно всю навчально-методичну та виховну діяльність спрямувати на виконання таких основних позицій:

1. Запровадження кредитно-модульної системи, тобто системи обліку трудомісткості навчальної роботи в кредитах в межах концепції "навчання протягом усього життя".

2. Забезпечення контролю якості освіти з тим, щоб оцінка якості освіти ґрунтувалася не на тривалості, або змісті навчання, а тих знаннях та вміннях, яких набувають студенти за роки навчання.

3. Втілення мобільності навчального процесу, коли викладач спроможний на підставі нормативних навчальних дисциплін надати студенту цілий пакет

варіативних авторських курсів, а студент може вибрати з нього найбільш цікаві у фаховому плані.

4. Основним завданням навчально-виховного процесу на факультеті повинно стати забезпечення працевлаштування випускників, за рахунок розширення спектру навчальних дисциплін, які б формували професійне визнання кваліфікації випускника – конструювання, виготовлення та моделювання одягу, макетування, графічний дизайн, дизайн реклами, ефективної роботи під час педагогічних, виробничих практик на конкретних робочих місцях, поширення переліку цих об'єктів.

Література

1. Концепція професійно-художньої освіти // Професійно-технічна освіта. – 2000. – № 2. С. 43–47.
2. Мистецька школа в системі національної освіти України: Навчально-методичний посібник / Ред. колегія: Голод І.В. (відп. ред.), Голубець О.М., Варламова Т.Б. – Львів: Видавництво «Брати Сиротинські і К» 1999. – 204 с.
3. Сисосва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навч. посіб. – К.: ІСДОУ, 1994. – 112.
4. Смагло Н.С. Сучасні аспекти розвитку творчої особистості // Дайджест педагогічних ідей та технологій. – 2002. – № 3. – С. 32–35.

ХУДОЖНІЙ ДОСВІД ЯК ЦІЛІСНИЙ ШЛЯХ ОСЯГНЕННЯ ІСТИНИ

Шрамко О. І.,

Криворізький державний педагогічний університет

Анотація. Уточнюючи уявлення про сутнісну єдність і власну специфіку філософського та художнього мислення, автор розглядає художній досвід як гармонічну єдність логіко-раціонального та образно-інтуїтивного освідчення істини.

Ключові слова. філософія, мистецтво, художній досвід, істина.

Анотация. Шрамко О. Художественный опыт как целостный путь постижения истины. Уточняя представления о сущностном единстве и собственной специфике философского и художественного мышления, автор рассматривает художественный опыт как гармоническое единство логико-рационального и образно-интуитивного постижения истины.

Ключевые слова. философия, искусство, художественный опыт, истина.

Annotation. Shramko O. Esthetical experience as a integral way comprehension of truth. By specifying the notion of essential unity and peculiarity of the philosophical and aesthetic thinking, the author considers esthetical experience as a harmonically united logic-rational and imaginal-intuitive comprehension of truth.

Key words. philosophy, art, esthetical experience, truth.

Постановка проблеми. Сучасна картина світу стрімко змінюється. Уявлення про раціональну світобудову, що підвладна логічному осмисленню, поступово втрачають свої авторитетні позиції. Філософія, яка історично була покликана давати відповідь на питання «що є істина?», оперуючи рефлексивно-

варіативних авторських курсів, а студент може вибрати з нього найбільш цікаві у фаховому плані.

4. Основним завданням навчально-виховного процесу на факультеті повинно стати забезпечення працевлаштування випускників, за рахунок розширення спектру навчальних дисциплін, які б формували професійне визнання кваліфікації випускника – конструювання, виготовлення та моделювання одягу, макетування, графічний дизайн, дизайн реклами, ефективної роботи під час педагогічних, виробничих практик на конкретних робочих місцях, поширення переліку цих об'єктів.

Література

1. Концепція професійно-художньої освіти // Професійно-технічна освіта. – 2000. – № 2. С. 43–47.
2. Мистецька школа в системі національної освіти України: Навчально-методичний посібник / Ред. колегія: Голод І.В. (відп. ред.), Голубець О.М., Варламова Т.Б. – Львів: Видавництво «Брати Сиротинські і К» 1999. – 204 с.
3. Сисосва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навч. посіб. – К.: ІСДОУ, 1994. – 112.
4. Смагло Н.С. Сучасні аспекти розвитку творчої особистості // Дайджест педагогічних ідей та технологій. – 2002. – № 3. – С. 32–35.

ХУДОЖНІЙ ДОСВІД ЯК ЦІЛІСНИЙ ШЛЯХ ОСЯГНЕННЯ ІСТИНИ

Шрамко О. І.,

Криворізький державний педагогічний університет

Анотація. Уточнюючи уявлення про сутнісну єдність і власну специфіку філософського та художнього мислення, автор розглядає художній досвід як гармонічну єдність логіко-раціонального та образно-інтуїтивного освіднення істини.

Ключові слова. філософія, мистецтво, художній досвід, істина.

Анотация. Шрамко О. Художественный опыт как целостный путь постижения истины. Уточняя представления о сущностном единстве и собственной специфике философского и художественного мышления, автор рассматривает художественный опыт как гармоническое единство логико-рационального и образно-интуитивного постижения истины.

Ключевые слова. философия, искусство, художественный опыт, истина.

Annotation. Shramko O. Esthetical experience as a integral way comprehension of truth. By specifying the notion of essential unity and peculiarity of the philosophical and aesthetic thinking, the author considers esthetical experience as a harmonically united logic-rational and imaginal-intuitive comprehension of truth.

Key words. philosophy, art, esthetical experience, truth.

Постановка проблеми. Сучасна картина світу стрімко змінюється. Уявлення про раціональну світобудову, що підвладна логічному осмисленню, поступово втрачають свої авторитетні позиції. Філософія, яка історично була покликана давати відповідь на питання «що є істина?», оперуючи рефлексивно-